

Tuotantoeläinten lääkekirjanpito

Lainsäädäntö edellyttää, että eläimen omistaja tai haltija pitää kirjaa kaikista tuotantoeläimelle annetuista lääkkeistä ja vastaa kirjanpidon säilyttämisestä. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä valvontaa varten.

Tuotantoeläimet ovat eläimiä, joita pidetään, kasvatetaan, hoidetaan, teurastetaan tai kerätään elintarvikkeiden tuottamiseksi. Yleisimpiä tuotantoeläimiä ovat nauta, sika, siipikarja, lammis, vuohi ja hevonen.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

KIRJAA AINAKIN NÄMÄ TIEDOT

1. eläimen tai eläinryhmän tunnistustiedot
2. lääkityksen antopäivämäärät
3. lääkityksen aloittaja (eläinlääkäri, eläimen omistaja tai haltija tai näiden valtuuttama henkilö)
4. lääkkeen tai lääkerehun käyttöaihe
5. lääkkeen nimi
6. lääkkeen tai lääkerehun määrä
7. lääkkeelle tai lääkerehulle määrätty varoaika
8. lääkkeen tai lääkerehun myyjä

Eläinlääkäriin nimen asemesta kirjanpitoon voidaan merkitä eläinlääkäriin tunnusnumero.

SÄILYTÄ KIRJANPIDON YHTEYDESSÄ TOSITTEET

Lääkekirjanpitoon liitetään mukaan kaikki lääkkeisiin ja lääkerehuun liittyvät eläinlääkäreiltä, apteekeilta tai rehutehtailta saadut kirjalliset tositteet kuten reseptit, lääkerehumääräykset ja eläinlääkäriin kirjalliset selvitykset. Jos tilalle ei luovuteta lääkkeitä varalle (Nasevan tai Sikavan terveydenhuoltosopimuksen puitteissa), riittää lääkityskirjanpidoksi apteekista ilman reseptiä ostettujen lääkkeiden kuitit sekä eläinlääkäriltä saatujen, lääkitystä koskevien kirjallisten selvitysten tai reseptien tallentaminen kansioon, kun eläimen omistaja tai haltija lisää asiakirjoihin niistä puuttuvat tiedot.

KIRJAA PIAN JA SÄILYTÄ VIISI VUOTTA

Tiedot lääkityksistä merkitään kirjanpitoon mahdollisimman pian. Kunkin eläimen tai eläinryhmän kaikki lääkitykset on saatava helposti selville koko kirjanpidon säilyttämisajalta. Kirjanpidon säilytysaika on viisi vuotta viimeisestä lääkkeen annosta riippumatta siitä, onko eläin elossa vai ei.

SÄHKÖINEN LÄÄKEKIRJANPITO OLTAVA, JOS LÄÄKKEITÄ ON LUOVUTETTU VARALLE

Lääkkeiden luovutus tulevien tautitapauksien varalle on mahdollista valtakunnallisessa terveydenhuolto-ohjelmassa (Sikava, Naseva). Lääkkeiden varalle luovutus edellyttää eläinlääkäriin kanssa tehtyä terveydenhuoltosopimusta, säännöllisiä terveydenhuollon tilakäyntejä ja niiden pohjalta tehtyä terveydenhuoltosuunnitelmaa. Jos tilalle luovutetaan lääkkeitä varalle, tulee lääkekirjanpidon olla terveydenhuollon seurantajärjestelmässä tai muussa vastaavassa sähköisessä järjestelmässä, josta tiedot ovat siirrettävissä tähän seurantajärjestelmään.

Kuvat: Scanstockphoto ja Liisa Kaartinen

Mistä tiedän, onko jokin valmiste lääke, josta on pidettävä lääkekirjanpitoa?

Lääke on aine tai valmiste, jota käytetään lievittämään, parantamaan tai ehkäisemään ihmisissä tai eläimissä esiintyviä sairauksia ja niiden oireita. Lääkkeitä voi ostaa vain apteekista ja eläinlääkäriltä. Lähes kaikki tuotantoeläinlääkkeet ovat reseptilääkkeitä. Jos olet epävarma, kysy ostaessasi, onko kyseessä lääke.

Lääkerehu on eläinlääkkeen ja rehun sekoitus, joka on tarkoitettu sellaisenaan eläimelle syötettäväksi sairautta parantavien tai ehkäisevien tai muiden lääkkeellisten ominaisuuksiensa vuoksi. Lääkerehun määrää aina eläinlääkäri ja lääkerehu valmistetaan hyväksytyissä rehutehtaissa.

Rehu on eläinten ruokintaan tarkoitettua tuotetta kuten rehuainetta, rehuseosta, rehun lisäainetta tai esiseosta. Rehuja ovat myös elintarviketuotannon sivujakeina syntyvät ja eläinten ravinnoksi käytettävät tuotteet. Rehuja ovat vilja, heinä, säilörehun säilöntäaine sekä teolliset täysrehut ja täydennysrehut (esim. kalkkipastat, -bolukset, ketoosipastat, ravitsemukselliset monivitamiinit ja hivenaineet, erikoisrehut). Rehujen käyttöä ei tarvitse kirjata lääkityskirjanpitoon.

Tuotantoeläinten on oltava tunnistettavissa lääkitsemisen ja lääkehoidon aikana sekä varoajan kuluessa. Tuotantoeläin tai tuotantoeläinryhmä on merkittävä tunnistamista varten lääkkeen antamisen yhteydessä, jollei eläintä tai eläinryhmää muuten voida tunnistaa. Merkintätapana voidaan käyttää esimerkiksi lypsylehmillä nilkkaremmiä.

Kirjanpitomalleja ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin löytyy www.ruokavirasto.fi > [Viljelijät](#) > [Eläintenpito](#) > [Eläinten lääkitseminen](#) > [Hallittu lääkekäyttö](#) > [Eläinten lääkitsemistä koskeva lainsäädäntö](#) > [Tuotantoeläimen lääkityskirjanpito](#)

Lainsäädäntö

Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014) 20 §
Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta (21/14).